

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 21.12.2019 roku powód (...) Spółka akcyjna w W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i nakazanie pozwanej J. P. zapłatę na rzecz powoda kwoty 104.770,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Powód wskazał, że na dochodzoną kwotę składają się: kwota 86.137,12 zł tytułem kapitału, kwota 9.850,88 zł tytułem odsetek restrukturyzacyjnych objętych porozumieniem o spłatę długu z dnia 7 lutego 2012 r., kwota 8.728,29 zł tytułem odsetek umownych od kapitału za okres od dnia 29 marca 2017 r. do dnia 21 grudnia 2018 r. wg stopy procentowej w wysokości 7,65% w skali roku. (pozew k. 3-6).

Nakazem zapłaty z 5 lutego 2019 roku, wydanym w postępowaniu nakazowym sygn. akt I Nc 715/18, Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty k.66).

W dniu 1.03.2019 roku pozwana wniosła zarzuty od nakazu zapłaty (nazywając je błędnie sprzeciwem), zaskarżając nakaz w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych. Pozwana zgłosiła zarzuty: zastosowania w umowie klauzul niedozwolonych (par. 1 ust. 3A, par. 7 ust. 1, par. 10, par. 11 ust. 4), nieważności umowy w całości, nieskuteczności wypowiedzenia umowy (oparty na twierdzeniu, że pozwana w dacie wypowiedzenia nie zalegała z płatnością rat), nieudowodnienia wysokości roszczenia, przedawnienia roszczenia. (zarzuty –k.71-82 odwrót)

W odpowiedzi na zarzuty powód podtrzymał swoje stanowisko. Powód zaprzeczył twierdzeniom pozwanej jakoby umowa była nieważna, a jej wypowiedzenie nieskuteczne, odniósł się też do kwestii wysokości dochodzonego roszczenia. (odpowieź na zarzuty –k.104-219, k.332-335)

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2019 r. sąd uchylił nakaz zapłaty na podstawie art. 11 ust. 2 pkt. 2 ustawy o zmianie kpc z dnia 4.07.2019 r. (protokół rozprawy –k.362)

Na poprzedzającej wyrokowanie rozprawie w dniu 5 marca 2021 roku strony podtrzymały swoje stanowiska. (protokół rozprawy- k. 494-496)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8.05.2007 roku pozwana (nosząca wówczas nazwisko F.) zawarła wraz z ówczesnym mężem D. F. umowę z (...) Bank SA w W. o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych waloryzowaną kursem franka szwajcarskiego nr (...). Kwota pożyczki wyniosła 110.000 zł, tj. 46.790,59 franków szwajcarskich według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA na koniec dnia 20.03.2007 r., przy czym kwota ta miała charakter informacyjna, a ostateczna kwota zobowiązania wyrażona we frankach miała zostać określona na podstawie kursu kupna tej waluty z tabeli kursowej powodowego banku z dnia i godziny uruchomienia pożyczki. Pożyczka została udzielona w wariantcie spłaty równych rat kapitałowo – odsetkowych na okres kredytowania wynoszący 240 miesięcy, którego koniec przypadał na 5.06.2027 roku. Oprocentowanie pożyczki miało następować według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 5,48 % w stosunku rocznym. Wysokość zmiennej stopy procentowej została ustalona jako stawka bazowa LIBOR 3M z 27.02.2007 roku, powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę banku w wysokości 3,25 %.

Spłata kapitału wraz z odsetkami w uiszczanych co miesiąc ratach miała następować w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat, stanowiącym integralną część umowy. Harmonogram spłat został sporządzony we frankach szwajcarskich. Płatność rat miała następować do 5 dnia każdego miesiąca. Raty miały być spłacane w walucie polskiej po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży (...) z tabeli kursowej (...) Banku SA, obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. W wypadku wcześniejszej spłaty całości pożyczki lub raty bądź spłaty

przekraczającej wysokość raty, kwota spłaty miała być przeliczana po kursie sprzedaży (...) z tabeli kursowej (...) Banku SA, obowiązującym na dzień i godzinę spłaty.

Brak terminowej zapłaty raty lub prowizji, opłat i innych należności na rzecz powodowego banku dawał możliwość wypowiedzenia umowy. Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni, liczonych od doręczenia wypowiedzenia pożyczkobiorcy. W par. 16 ust. 3 umowy pożyczki stwierdzono, że z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności, Bank dokonuje przeliczenia wierzytelności na walutę polską po kursie sprzedaży (...) z tabeli kursowej (...) Banku SA z dnia wystawienia (...) lub wytoczenia powództwa.

Sposobem zabezpieczenia pożyczki było ustanowienie hipoteki kaucyjnej do kwoty 165.000 zł na prawie własności nieruchomości położonej w W. przy ul. (...), lokal mieszkalny nr (...).

Pozwana oświadczyła, że została dokładnie zapoznana z warunkami udzielenia pożyczki złotowej waloryzowanej kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty pożyczki i w pełni je akceptuje, a także że jest świadoma, że z pożyczką waloryzowaną jest związane ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi pożyczki.

Zgodnie z par. 26 umowy, jej integralną część stanowił „Regulamin udzielania kredytów hipotecznych dla osób fizycznych w ramach M.”.

(umowa pożyczki k. 36-42, harmonogram spłat pożyczki –k.252-257, treść księgi wieczystej –k.59-61, regulamin – k.235-243)

We wniosku o udzielenie pożyczki złożonym 14 marca 2007 roku pozwana zaznaczyła, że ubiega się o pożyczkę w kwocie 110.000 zł, waloryzowaną frankiem szwajcarskim, na okres kredytu 20 lat. (wniosek o udzielenie pożyczki k. 244-246)

Dnia 9.05.2007 r. pozwana złożyła wniosek o wypłatę pożyczki hipotecznej. (wniosek –k.250)

Pożyczka została uruchomiona jednorazowo 11 maja 2007 r. w kwocie 110.000 zł. (potwierdzenie uruchomienia pożyczki –k.251)

Pozwana zaciągnęła pożyczkę hipoteczną w celu zrealizowania podziału majątku- spłaty byłego męża. Po 2-3 miesiącach od zawarcia umowy pozwana rozwiodła się i była jedyną osobą spłacającą pożyczkę. Pracownik powodowego banku przedstawił pozwanej ofertę kredytu waloryzowanego we frankach szwajcarskich, twierdząc że następują wahania kursu franka, ale są one niewielkie. Pozwana nie śledziła rynku walutowego. Pracownik banku nie przedstawił pozwanej oferty pożyczki w walucie polskiej bez waloryzacji (...) ze względu na to, że przy takiej pożyczce pozwana nie miała zdolności kredytowej na kwotę, której potrzebowała. Pozwana odbyła trzy spotkania poprzedzające podpisanie umowy, wszystkie poza placówką banku – w barze kawowym biurowca, w którym pozwana pracowała. Pozwana załatwiała pożyczkę z pracownikiem (...) Banku – dyrektorem placówki na Śląsku, którego poleciła jej znajoma. W dacie zawarcia umowy pozwana pracowała jako kierownik działu doradztwa kadrowo – płacowego w kancelarii doradztwa podatkowego. Pozwana otrzymała umowę do przeczytania, przeczytała ją pobieżnie na spotkaniu, na którym doszło do podpisania umowy, które również odbyło się w barze kawowym biurowca, w którym pozwana pracowała. Pozwana nie żądała od pracownika banku dodatkowych wyjaśnień co do treści umowy. Interesowało ją przede wszystkim, żeby wysokość rat nie przekraczała jej możliwości spłaty. Pozwana w 2003 lub 2004 r. wraz z mężem zaciągnęła pożyczkę na remont mieszkania, która również była waloryzowana kursem (...). Pozwana później przejęła spłatę tej pożyczki. Pozwana otrzymała egzemplarz umowy po jej podpisaniu, nie przeczytała jej przed uruchomieniem kredytu, uważając że po podpisaniu umowy jest to już bezcelowe.

(zeznania pozwanej –k.495-496, czas nagrania 00:04:25-00:29:42)

W dniu 7 lutego 2012 r. strony w/w umowy zawarły porozumienie w sprawie spłaty długu. Strony zgodnie oświadczyły, że zadłużenie wynikające z w/w umowy wynosi na dzień zawarcia porozumienia ogółem 154.201,18 zł, w tym: kapitał 136.141,70 zł, odsetki 18.059,48 zł, który to dług dłużnik uznaje w całości. Pozwana zobowiązała się dokonać spłaty zadłużenia w miesięcznych równych ratach kapitałowo – odsetkowych zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 1 do porozumienia. Zadłużenie podlegało oprocentowaniu według zmiennej stopy procentowej w wysokości 8,40% w stosunku rocznym i 18,40% w stosunku rocznym dla należności przeterminowanych. Zgodnie z par. 8 porozumienia, bank miał prawo je wypowiedzieć w przypadku opóźnienia płatności jednej z rat zadłużenia powyżej 14 dni. Okres wypowiedzenia porozumienia wynosi 30 dni i liczony jest od dnia doręczenia dłużnikowi wypowiedzenia. Następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia całe zadłużenie staje się wymagalne. (porozumienie –k.43-49)

Pismem z 31.05.2017 r. roku powód wypowiedział pozwanej umowę pożyczki, określając umowę jako „Restrukturyzacja pożyczki H. o numerze rachunku (...)” z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Powód wezwał jednocześnie pozwaną do zapłaty wymagalnych należności wynikających z tej umowy w wysokości: 86.137,12 zł kapitał, 1.503,72 zł odsetki następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy zostało doręczone pozwanej dnia 22.06.2017 roku. Pismami z dnia 13.11.2017 r. powód skierował do pozwanej przedsądowe wezwanie do zapłaty. (oświadczenie o wypowiedzeniu z dowodem doręczenia k. 50-52, przedsądowe wezwanie do zapłaty z dowodem doręczenia k. 56-58)

Wpłaty pozwanej z tytułu w/w umowy były dokonywane w terminach i kwotach wskazanych w zestawieniu z dnia 11.03.2020 r. (historia umowy –k.434-443)

Przy założeniu, że saldo początkowe kredytu restrukturyzowanego było zgodne z porozumieniem, tj. 136.141,70 zł kapitał i 18.059,48 zł odsetki, po uwzględnieniu wszystkich wpłat pozwanej stan zadłużenia na dzień 31.05.2017 r. wynosi 87.215,05 zł, w tym kapitał 86.086,80 zł, odsetki 1.071,64 zł i odsetki karne 56,61 zł. (opinia biegłego – k.401-401 odwrót, załącznik – tabela nr 4 –k.407 odwrót-409)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów. Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, a nie powołane w stanie faktycznym sąd pominął jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd pominął dowód z opinii biegłego ds. rachunkowości w zakresie okoliczności wnioskowanych przez pozwaną (pkt. 2 postanowienia z dnia 7 stycznia 2020 r.). W ocenie sądu (co zostanie omówione w rozważaniach prawnych) nie było podstaw prawnych do obliczenia zadłużenia pozwanej przy przyjęciu podawanych przez nią założeń.

Sąd zważył, co następuje:

Istotą sporu w rozpoznawanej sprawie pozostają trzy kwestie. Pierwszą z nich stanowi podnoszona przez pozwaną abuzyność zakwestionowanych w zarzutach od nakazu zapłaty postanowień umowy o pożyczkę hipoteczną, drugą skuteczność oświadczenia powoda o wypowiedzeniu tej umowy, trzecią wysokość dochodzonego roszczenia.

Na wstępie należy zauważyć, że zarzuty pozwanej są ze sobą wzajemnie sprzeczne. Skutkiem ewentualnego uznania postanowień umowy za niedozwolone (abuzywne) jest bowiem jedynie ich bezskuteczność, a nie nieważność tych postanowień, ani tym bardziej nieważność całej umowy. Sprzecznością jest również jednoczesne twierdzenie o nieważności umowy pożyczki oraz braku jej skutecznego wypowiedzenia przez powoda. Skoro (wg twierdzeń pozwanej) umowa pożyczki jest nieważna ex tunc to bezprzedmiotowa jest kwestia skuteczności jej wypowiedzenia.

Niezależnie od powyższego Sąd odniesie się do poszczególnych zarzutów pozwanej.

Rozważania odnośnie pierwszego z wymienionych zagadnień rozpocząć trzeba od zaznaczenia, że za wyjątkiem jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, pozostałe postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.). Warunkiem uznania określonej klauzuli umowy za niedozwolone postanowienie umowne jest stwierdzenie,

iż zostały spełnione następujące przesłanki: a) umowa została zawarta z konsumentem, b) postanowienie umowy nie zostało uzgodnione z nim indywidualnie, c) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, d) postanowienie nie dotyczy głównych świadczeń stron.

Przepis art. 385¹ § 1 k.c. odnosi się wyłącznie do niedozwolonych postanowień umownych zamieszczonych w umowach zawieranych z konsumentem w rozumieniu art. 22¹ k.c., za którego uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Jak wynika z treści umowy, a nawet z jej nagłówka, przedmiotowa umowa została zawarta przez pozwaną jako osobę fizyczną, nie prowadzącą działalności gospodarczej. Nie ulega zatem wątpliwości - co w rozpoznawanej sprawie nie było sporne - że J. P. przysługuje status konsumenta.

W zarzutach od nakazu zapłaty strona pozwana zgłosiła zarzut abuzywności zawartych w umowie pożyczki postanowień odnoszących się do: wskazania informacyjnej wysokości kwoty pożyczki w walucie waloryzacji (par. 1 ust. 3A), waloryzacji kwoty pożyczki kursem kupna waluty (...) wg tabeli kursowej (...) banku SA (par. 7 ust. 1), oprocentowania pożyczki (par. 10), ustalenia wysokości rat dla celów ich spłaty (par. 11 ust. 4).

Należy wskazać, że Sąd Najwyższy, w wyrokach z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt III CSK 159/17 i z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt I CSK 242/18, wbrew wcześniej dominującemu stanowisku w orzecznictwie SN i orzecznictwie sądów powszechnych, stwierdził, że klauzulę waloryzacyjną należy uznać za element określający główne świadczenia stron. Sąd orzekający w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela aktualne stanowisko SN w tym zakresie. Nie ulega wątpliwości, że obowiązek zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu w oznaczonych terminach spłaty stanowi główne świadczenie kredytobiorców. Klauzula waloryzacyjna wpływa bowiem na wysokość tego świadczenia. Skoro z klauzuli waloryzacyjnej wynika, w jakiej wysokości świadczenie główne ma być spełnione, to należy przyjąć, że w ten sposób określa ona to świadczenie w rozumieniu art. 385¹ par. 1 zd. 2 KC.

Wobec powyższego, postanowienia umowy dotyczące głównego świadczenia stron, podlegają badaniu pod kątem abuzywności wyłącznie w przypadku, jeżeli są sformułowane w sposób niejednoznaczny.

W ocenie sądu kwestionowane przez pozwaną postanowienia umowy w sposób jednoznaczny określały wysokość świadczenia banku i sposób ustalania wysokości świadczenia kredytobiorcy. Na wypadek przyjęcia przez Sąd Apelacyjny innej oceny jednoznaczności przedmiotowych zapisów umowy, Sąd Okręgowy dokonał ich oceny pod kątem przesłanek z art. 385¹ KC.

Warunkiem uznania postanowienia umownego za niedozwolone jest niezgodnienie indywidualne jego treści z konsumentem, co w szczególności odnosi się do postanowień przejętych z wzorca umowy zaproponowanego mu przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.). Zrealizowanie wymogu indywidualnego uzgodnienia postanowienia nie może sprowadzać się do zapoznania konsumenta z treścią wzorca czy wyrażenia przez niego zgody na włączenie postanowienia do umowy. Za indywidualnie uzgodnione należy bowiem uznać takie klauzule, na których treść konsument mógł wpływać. Wypełnienie tego warunku nie realizuje się jednak wyłącznie we wspólnym wypracowaniu kształtu lub treści porozumienia w drodze rokowań czy negocjacji. Rzeczywisty wpływ konsumenta może wyrażać się w różny sposób - nie tylko poprzez uczestnictwo w kształtowaniu treści postanowienia. Za indywidualnie uzgodnione uznaje się bowiem także i takie klauzule, których włączenie do umowy zaproponował sam konsument (por. wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 16 sierpnia 2010 roku, XVII AmC 727/09, niepubl.).

W rozpoznawanej sprawie, w istocie, zarzut abuzywności postanowień umownych sprowadza się do kwestionowania klauzul waloryzacyjnych. Pozwana wprawdzie, wskazała jako niedozwoloną klauzulę umowną również par. 10 umowy dotyczący oprocentowania pożyczki, jednak w uzasadnieniu swojego stanowiska nie podała żadnych argumentów przemawiających za abuzywnością zapisu umowy dotyczącego oprocentowania. Zdaniem sądu par. 10 umowy nie ma charakteru niedozwolonego postanowienia umownego. Wobec braku jakiegokolwiek argumentacji w tym zakresie

ze strony pozwanej, sąd również nie czuje się zobowiązany do szerszego uzasadnienia tej kwestii. Dodać należy, że gdyby bank w trakcie realizacji umowy stosował oprocentowanie niezgodne z umową, byłaby to kwestia nienależytego wykonania umowy przez bank, a nie abuzywności jej postanowień. Pozwana nie podniosła i nie wykazała, że bank w sposób nienależyty wykonywał przedmiotową umowę np. stosował oprocentowanie niezgodne z par. 10 umowy.

Zdaniem pozwanej uregulowanie wysokości rat kredytu poprzez ustalenie zasad rozliczania wpłat w oparciu o wyznaczane przez powoda kursy sprzedaży franka szwajcarskiego stanowiło działanie sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy pozwanej, ponieważ pozwana na żadnym etapie wykonywania umowy nie miała wiedzy na temat sposobu w jaki powód ustala kursy walut, nie mogła weryfikować poprawności ani wpływać na ten proces. Tak postawiony zarzut nie jest jednak uzasadniony z następujących względów.

Po pierwsze, nie ma wątpliwości, że usługa bankowa w postaci kredytu i pożyczki waloryzowanej kursem waluty obcej jest i była dopuszczalna i zgodna z polskim prawem. Udzielanie takich kredytów i pożyczek było możliwe w świetle zasady swobody umów, wyrażonej w art. 353¹ KC, także przed nowelizacją art. 69 Prawa bankowego, która weszła w życie dnia 26 sierpnia 2011 r. Powodowy Bank w dacie udzielenia spornej pożyczki, oferował zarówno pożyczki złotowe (nie zawierające mechanizmów walutowych), jak i waloryzowane kursem walut obcych, zaś wybór konkretnej oferty pożyczki i jej wariantu zależny był wyłącznie od decyzji pożyczkobiorcy wyrażonej we wniosku o udzielenie pożyczki. Bez wyraźnego wniosku pozwanej, bank nie udzieliłby jej pożyczki waloryzowanej kursem (...). Fakt wnioskowania przez pozwaną o pożyczkę w takim wariantcie wskazuje na dążenie przez pozwaną do zawarcia umowy, której istotą była waloryzacja. Pozwana w par. 30 umowy złożyła oświadczenie, z którego wynika, iż została dokładnie zapoznana z warunkami udzielania pożyczki złotej waloryzowanej kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad spłaty i zaakceptowała je. Pozwana oświadczyła też, że jest świadoma, iż z pożyczką związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje mogą mieć wpływ na koszt obsługi pożyczki.

Po drugie sposób spłaty pożyczki hipotecznej waloryzowanej kursem waluty obcej został określony zarówno w umowie, jak i w stanowiącym jej integralną część Regulaminie udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych. Zgodnie z art. 109 ust. 1 i 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. 2016, poz. 1988 ze zm., zwanej dalej pr. bank.) bank w zakresie swojej działalności może wydawać ogólne warunki umów lub regulaminy określające m.in. rodzaje udzielanych kredytów oraz warunki umów kredytu i umów pożyczki, a postanowienia ogólnych warunków umów oraz regulaminów są dla stron wiążące, o ile strony w umowie nie ustalą odmiennie swych praw i obowiązków. Regulamin powodowego Banku dotyczący udzielania kredytów i pożyczek dla osób fizycznych zawierał kompleksową regulację dotyczącą zasad waloryzowania kwoty udzielonego kredytu i zasad spłaty kredytu waloryzowanego kursem obcej waluty. Zgodnie z par. 1 Regulaminu, obowiązującego w dacie zawarcia przedmiotowej umowy, M. udzielał kredytów i pożyczek złotych waloryzowanych kursem wymienionych tam walut wymienialnych, m.in. (...) według tabeli kursowej (...) Banku SA. Zgodnie z par. 1 ust. 3 kredyt waloryzowany udzielany jest w złotych, przy jednoczesnym przeliczeniu na wybraną przez kredytobiorcę walutę. Regulamin zawierał wyczerpującą informację w zakresie sposobu spłaty pożyczki waloryzowanej kursem waluty obcej, przewidując w par. 23, że: wysokość każdej raty odsetkowej lub kapitałowo – odsetkowej kredytu waloryzowanego kursem przyjętej waluty określona jest w tej walucie, natomiast jej spłata dokonywana jest w złotych po uprzednim jej przeliczeniu wg kursu sprzedaży danej waluty, określonym w tabeli kursowej (...) Banku SA na dzień spłaty. Zgodnie z par. 33 rozdziału IX Regulaminu, pożyczkobiorca na każdym etapie wykonywania umowy mógł dokonać zmiany waluty waloryzacji, lub całkowicie wyeliminować element waloryzacji z umowy.

Po trzecie, powiązanie rat pożyczki z wysokością kursu kupna - sprzedaży franka szwajcarskiego powoduje, że wysokość spłaconego kapitału ze swojej istoty musi się różnić od kwoty otrzymanej pożyczki. Istota problemów strony pozwanej polega na tym, że od czasu zawarcia umowy kurs złotego w stosunku do franka szwajcarskiego uległ znaczącej zmianie, co jest okolicznością powszechnie znaną. Trzeba jednak podkreślić, że wahania kursów walut są pochodną procesów ekonomicznych o zasięgu globalnym oraz decyzji politycznych. Wahania takie występowały również przed zawarciem przez pozwaną umowy o pożyczkę hipoteczną.

Zmienność kursów walut jest zjawiskiem powszechnie znanym, z którego każda osoba zawierająca umowę, w której wysokość świadczeń odniesiona jest do wartości waluty obcej powinna zdawać sobie sprawę. Zmiany kursów walut są rzeczą naturalną i jak najbardziej przewidywalną co do możliwości ich wystąpienia, jednak dokładny ich przebieg oraz amplituda wahań w dłuższym okresie czasu nie są możliwe do przewidzenia, nawet dla podmiotów dysponujących potencjałem analitycznym oraz doświadczeniem w formułowaniu tego rodzaju prognoz, czyli np. banków. Brak wiedzy o dokładnej wysokości zobowiązania oraz ogólnej jego kwoty na przestrzeni czasowej dokonywania spłat (w tym przypadku 20-letniej) jest w tym przypadku konsekwencją charakteru zawartej umowy i okolicznością nieuniknioną.

Za chybione uznać trzeba argumenty pozwanej, że powód przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat pożyczki waloryzowanej kursem franka szwajcarskiego poprzez wyznaczenie w tabeli kursowej kursu kupna i sprzedaży tej waluty. Tabele kursowe obowiązujące u powoda w dacie uruchomienia pożyczki i w datach spłaty jej rat nie dawały Bankowi dowolności w zakresie ustalania kursów (...). Zgodnie z twierdzeniem powoda, któremu pozwana skutecznie nie zaprzeczyła, kurs (...) z tabeli kursowej powoda podążał za bieżącymi kursami rynkowymi. Kurs złotego do franka ustalany jest przez czynniki makroekonomiczne oraz polityki walutowe, na które powód nie ma wpływu. To, na co powodowy bank ma wpływ, to ustalenie różnicy pomiędzy ceną kupna i sprzedaży (tzw. spread walutowy), która stanowi jego zysk. Pozwana jednak nie wykazała (ani nie podniosła tego zarzutu), że stosowany przez powoda spread walutowy był zbyt wysoki. Poza tym od dnia 26 sierpnia 2011 roku (daty wejścia w życie tzw. ustawy antyspreadowej) pozwana uzyskała możliwość spłaty kredytu bezpośrednio we frankach szwajcarskich nabywanych we własnym zakresie, co wyeliminowało skutki pobierania przez kredytodawcę zbyt wysokiego spreadu. Pozwana miała możliwość zakupu franka szwajcarskiego od innych podmiotów, które stosują mniejszy spread walutowy bądź nie stosują go wcale.

Podnoszona przez pozwaną okoliczność, że w dacie zaciągania zobowiązania jej wiedza o cechach wybranego produktu bankowego była niewielka pozostaje bez znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia, a właściwie działa na niekorzyść pozwanej. Zaciągnięcie zobowiązania w kwocie przekraczającej sto tysięcy złotych było decyzją finansową wielkiej wagi. Stąd naturalnym jest, że pozwana powinna się do niej dobrze przygotować, przede wszystkim pod względem merytorycznym. Uchybienia pozwanej na tej płaszczyźnie muszą obciążać wyłącznie ją samą i nie mogą pociągać za sobą jakichkolwiek negatywnych konsekwencji dla strony powodowej. Podobnie należy ocenić powołaną przez pozwaną okoliczność braku przeczytania całej umowy przed jej podpisaniem- pozwana zeznała, że zapoznała się z umową „pobieżnie”. Negatywne konsekwencje wynikające z niezapoznania się bądź niedokładnego zapoznania się z treścią umowy przed jej podpisaniem obciążają wyłącznie osobę, która w takich okolicznościach zawarła daną umowę.

Dobry obraz faktycznej istoty niniejszej sprawy dają zeznania pozwanej. Pozwana tak naprawdę nie ma pretensji do banku o sposób przeliczania kwoty pożyczki na (...) przy jej wypłacie oraz przy spłacie rat. Z zeznań pozwanej wynika, że jej problem w związku z wykonywaniem przedmiotowej umowy polegał na tym, że kurs (...) w stosunku do złotego wzrósł w sposób nieprzewidywany przez nią w momencie zawarcia umowy, w sposób istotnie wpływający na wysokość rat pożyczki, które była zobowiązana płacić.

W związku z powyższym Sąd nie podzielił stanowiska pozwanej, że umowne klauzule waloryzacyjne naruszają przepis art. 385¹ § 1 k.c. i jako niedozwolone są bezskuteczne wobec pozwanej. Wskazać należy, że wpisanie konkretnych postanowień umownych do rejestru klauzul niedozwolonych nie oznacza, że są one wyłączone z obrotu prawnego i z mocy prawa stają się nieważne bądź bezskuteczne. Ocena postanowień zawartych w konkretnej umowie zawartej z konsumentem powinna uwzględniać wszystkie okoliczności danej sprawy, w szczególności postanowienia całej umowy, rozkład praw i obowiązków stron oraz ryzyka, jakie zgodzili się ponieść (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 października 2013 roku, IV CSK 142/13, niepubl.).

Odnośnie zarzutu nieskuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki należy stwierdzić, co następuje. Pozwana oparła ten zarzut na twierdzeniu o tym, że w dacie wypowiedzenia umowy nie zalegała z płatnościami rat odsetkowo – kapitałowych. To twierdzenie z kolei pozwana wywodziła z kwestii abuzywności postanowień umownych, która – jak wyżej wskazano – nie występuje. Należy pamiętać, że strony zawarły w dniu 7 lutego 2012 r. porozumienie w sprawie

spląty długu. W par. 8 tego porozumienia jest zapis, że powód ma prawo wypowiedzieć porozumienie w przypadku opóźnienia płatności jednej z rat zadłużenia powyżej 14 dni. Z materiału dowodowego wynika, że pozwana miała zadłużenie uzasadniające wypowiedzenie porozumienia w dacie dokonania tej czynności przez bank.

Odnośnie wysokości dochodzonego roszczenia, należy wskazać, że w porozumieniu z dnia 7 lutego 2012 r. pozwana złożyła oświadczenie o uznaniu długu w wysokości wskazanej w par. 1 porozumienia. Wysokość zadłużenia pozwanej na dzień wypowiedzenia umowy została obliczona w opinii biegłego, przy przyjęciu za punkt wyjścia kwot uznanych przez pozwaną w porozumieniu. Pozwana nie przedstawiła żadnych konkretnych zarzutów odnośnie wysokości zadłużenia wobec powoda ani wyliczenia biegłego. Zatem, sąd ustalił wysokość zadłużenia pozwanej wg wariantu wskazanego w pkt. 4.1.4 opinii biegłego -po uwzględnieniu faktycznych wpłat pozwanej, według warunków i kwot określonych w porozumieniu. Z opinii biegłego wynika, że zadłużenie to w zakresie należności głównej wynosi 86.086,80 zł. Powód dochodził również odsetek umownych od kapitału za okres od dnia 29 marca 2017 r. do dnia 21 grudnia 2018 r. wg stopy procentowej w wysokości 7,65% w skali roku. Za w/w okres odsetki od kwoty 86.086,80 zł wynoszą 11.403,08 zł, ale nie wychodząc ponad żądanie zasądzić należało 8.728,29 zł (kwotę wskazaną w pkt. 1c pozwu). Zatem łącznie do zasądzenia jest kwota 94.815,09 zł (86.086,80 zł kapitał + 8.728,29 zł odsetki) z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21.12.2018 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie (tj. ponad kwotę 86.086,80 zł tytułem należności głównej oraz w zakresie kwoty 9.850,88 zł tytułem tzw. odsetek restrukturyzacyjnych) powództwo podlegało oddaleniu. W porozumieniu z dnia 7 lutego 2012 r. nie ma mowy o odsetkach restrukturyzacyjnych, jest określenie ogólne „odsetki”. Powód nie podał na jakiej podstawie, za jaki okres, od jakiej kwoty i wg jakiej stopy procentowej zostały obliczone odsetki restrukturyzacyjne. Zatem powództwo w tym zakresie podlega oddaleniu jako nieudowodnione.

Należy dodać, że umowa pożyczki (porozumienie z 7 lutego 2012 r.) zostało wypowiedziane pismem z dnia 31 maja 2017 r., doręczonym dnia 22 czerwca 2017 r., ze skutkiem na dzień 22 lipca 2017 r., zatem roszczenie jest wymagalne i nie przed wniesieniem pozwu nie upłynął termin przedawnienia.

Odnośnie zarzutu nieważności umowy. Zarzut ten nie może być wywodzony z abuzywności postanowień umowy, ponieważ abuzywność nie występuje. W sprawie nie zachodzą przesłanki nieważności umowy na podstawie art. 58 KC – umowa nie jest sprzeczna z prawem (w szczególności z art. 69 ustawy Prawo bankowe ani z art. 720 KC), ani z zasadami współżycia społecznego. Polskie prawo nie zabraniało i nie zabrania zawierania umów kredytu czy też pożyczki waloryzowanej kursem waluty obcej. Waloryzacja pożyczki kursem (...) nie jest sprzeczna z ustawą ani z zasadami współżycia społecznego. Nie zmierza też do obejścia prawa.

Na koniec należy zaznaczyć, że dokonując oceny prawnej niniejszej sprawy nie można pomijać kwestii zawarcia porozumienia w sprawie spląty długu z dnia 7 lutego 2012 r. Na mocy tego porozumienia pozwana uznała dług wynikający z umowy w całości i zobowiązała się go spłacić w sposób opisany w treści porozumienia. W dacie orzekania, dług pozwanej wynikał więc bezpośrednio z w/w porozumienia. Pozwana nie sformułowała żadnych zarzutów odnośnie porozumienia, nie uchyliła się też od jego skutków prawnych w sposób przewidziany przepisami. Porozumienie to stanowi więc samodzielną podstawę zobowiązania pozwanej wobec powoda. Wskutek doręczenia pozwanej wypowiedzenia porozumienia i upływu 30- dniowego terminu wypowiedzenia, wszystkie należności wynikające z porozumienia stały się wymagalne z dniem następującym po dniu upływu terminu wypowiedzenia.

Mając na uwadze powyższe sąd orzekł jak w pkt. 1a i 2 wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu zostało oparte na art. 100 KPC. Powód wygrał proces w 90%, pozwana w 10% i w takim stosunku zostały rozliczone koszty procesu, co skutkowało orzeczeniem jak w pkt. 1b wyroku.

Na podstawie art. 84 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd zwrócił powodowi niewykorzystaną część zaliczki na koszty opinii biegłego.